

Nieuwsbrief PS Updates - Nummer 13, 2017

Nummer 13, 2017

Redactie: Mr. H. Vorsselman, mr. drs. I. van der Zalm, mr. Y. Bosschaart en J. Stulp.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:663](#) 11-04-2017

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:978](#) 25-04-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1022](#) 14-04-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:3129](#) 12-04-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:972](#) 28-03-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:3203](#) 14-02-2017

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2017:2496](#) 18-04-2017

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:3317](#) 13-04-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:2038](#) 07-04-2017

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2017:2698](#) 07-04-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:2138](#) 06-04-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:2090](#) 28-03-2017

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2017:2465](#) 17-03-2017

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:2084](#) 03-03-2017

Annotatie

[Compensatie voor onveiligheid?](#)

mr. P.W. Blok

RECHTSPRAAK

De wettelijke voorschriften met betrekking tot de motivering van rechterlijke uitspraken strekken zich niet uit tot de daarin opgenomen beslissing omtrent het bedrag der kosten noch tot de vaststelling van wat tot die kosten moet worden gerekend.

De advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest voor zover het hof heeft nagelaten de verdachte te veroordelen tot vergoeding van de volgens het liquidatietarief vast te stellen proceskosten van de benadeelde partij, tot voorziening in dit verzuim en in de kosten van het geding in cassatie door de Hoge Raad zelve, en tot verwerping van het door de verdachte ingestelde beroep. Het middel klaagt dat het hof de tot aan de bestreden uitspraak gemaakte kosten ten onrechte op nihil heeft begroot. Ingevolge artikel 592a Sv dient de rechter in de in dat artikel bedoelde gevallen te beslissen over de kosten door de benadeelde partij gemaakt en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken, welke beslissing ingevolge artikel 361 lid 6 Sv in het vonnis dient te worden opgenomen. De wettelijke voorschriften met betrekking tot de motivering van rechterlijke uitspraken strekken zich niet uit tot de daarin opgenomen beslissing omtrent het bedrag der kosten noch tot de vaststelling van wat tot die kosten moet worden gerekend. De begroting van de proceskosten is een feitelijke beslissing die geen motivering behoeft (vgl. HR 3 april 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2621, NJ 1998/571). Daarop stuit het middel af. De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-04-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:663

Zaaknummer: 15/00851

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 592a Sv en 361 Sv

ANNOTATIE

Compensatie voor onveiligheid?

mr. P.W. Blok

Inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen vragen vergoeding van de immateriële schade die zij lijden doordat de NAM en de Staat inbreuk maken op hun fundamentele persoonlijkheidsrechten. De rechtbank verklaart voor recht dat de inbreuk die de NAM maakt op de persoonlijke levenssfeer van de eisers en de veiligheid van hun woningen, moet worden gekwalificeerd als een aantasting in de persoon in de zin van artikel 6:106 lid 1 sub b BW. De NAM is derhalve gehouden smartengeld te betalen. De auteur maakt enkele opmerkingen over de wijze waarop de hoogte daarvan zou moeten worden begroot.

Inleiding

Een aantal jaren terug heb ik in mijn bachelorscriptie de vraag gesteld of, op welke wijze en in hoeverre inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen aanspraak zouden kunnen maken op 'smartengeld'. Op dat moment kon ik slechts concluderen dat er weliswaar theoretische mogelijkheden waren, maar dat bepaald niet vaststond dat deze mogelijkheden in de praktijk ook daadwerkelijk soelaas zouden bieden. De rechtbank heeft nu geoordeeld dat dit inderdaad het geval is en dat een grote groep inwoners immateriële schade lijdt doordat er inbreuk wordt gemaakt op hun fundamentele persoonlijkheidsrechten. Het is interessant om te bezien hoe de rechtbank tot dit oordeel komt. Ik sta kort stil bij een viertal onderwerpen: (1) het stelsel van artikel 6:106 lid 1 BW, (2) de rol die 'psychisch letsel' in dat kader speelt, (3) de redenering waarmee de rechtbank tot het oordeel komt dat ook de inbreuk op het woongenot van de eisers een 'aantasting in de persoon op andere wijze' in de zin van artikel 6:106 lid 1 sub b BW oplevert en (4) de wijze waarop de omvang van de schade volgens de rechtbank zou moeten worden begroot. Met name bij het meer theoretische deel zal ik gebruikmaken van delen van mijn bachelorscriptie, zonder dit steeds te vermelden.

Een korte schets van artikel 6:106 lid 1 BW

De wetgever heeft beoogd met artikel 6:106 lid 1 BW een limitatief en restrictief kader te schetsen voor de vergoeding van immateriële schade. Slechts indien en voor zover een

bepaalde ‘aantasting’ binnen dit kader kan worden gebracht, kan sprake zijn van immateriële schade die voor vergoeding in aanmerking komt. De categorieën ‘a’ (oogmerk om immateriële schade toe te brengen) en ‘c’ (aantasting van de nagedachtenis van een overledene) zijn in dit verband van minder groot belang; het overgrote deel van de toegekende smartengeldvorderingen wordt gebaseerd op onderdeel ‘b’: de aantasting in de persoon. Het onderdeel noemt twee mogelijke wijzen van persoonsaantasting bij name (lichamelijk letsel en schending van eer of goede naam) en sluit af met een enigszins open einde: ‘Indien de benadeelde (...) op andere wijze in zijn persoon is aangetast’.

Die laatste categorie wordt in literatuur en jurisprudentie ingevuld langs twee lijnen: enerzijds kan sprake zijn van een aantasting in de persoon als gevolg van psychisch letsel, anderzijds indien inbreuk wordt gemaakt op een fundamenteel persoonlijkheidsrecht (A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon* (diss. Amsterdam VU), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002, p. 68, 438). Blijkens de jurisprudentie van de Hoge Raad is daarbij het uitgangspunt dat sprake moet zijn van psychisch letsel en kan bij afwezigheid daarvan slechts bij wijze van uitzondering worden aangenomen dat sprake is van een persoonsaantasting in de vorm van een inbreuk op fundamentele persoonlijkheidsrechten (HR 29 juni 2012, NJ 2012/410 (*Blauw Oog*)).

Psychisch letsel als aantasting in de persoon

Bij lichamelijk letsel lijkt geen ondergrens te bestaan: iedere mate van lichamelijk letsel, hoe beperkt ook, kan in beginsel recht geven op vergoeding van immateriële schade (*Blauw Oog*). Bij psychisch letsel is dat echter anders: enkel ‘psychisch onbehagen’ is geen psychisch letsel en daarmee geen persoonsaantasting (o.a. HR 13 januari 1995, NJ 1997/366, m.nt. C.J.H. Brunner (*Ontvanger/Bos*); HR 1 november 1996, NJ 1997/134; HR 21 februari 1997, NJ 1999/145, m.nt. C.J.H. Brunner (*Wrongful Birth I*); Rb. Utrecht (pres.) 29 juni 1999, KG 1999, 219; HR 9 mei 2003, NJ 2005/168, m.nt. W.D.H. Asser (*Beliën/Noord-Brabant*); A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon* (diss. Amsterdam VU), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002, p. 34). De Hoge Raad formuleerde in *Beliën/Noord-Brabant* het criterium:

‘De partij die zich op aantasting van de persoon beroept, zal voldoende concrete gegevens moeten aanvoeren waaruit kan volgen dat in verband met de omstandigheden van het geval een psychische beschadiging is ontstaan waartoe nodig is dat naar objectieve maatstaven het bestaan van geestelijk letsel is of had kunnen zijn vastgesteld.’ (HR 9 mei 2003, NJ 2005/168, m.nt. W.D.H. Asser (*Beliën/Noord Brabant*))

In de zogenoemde shockschadejurisprudentie wordt dit criterium ingevuld met het vereiste van een psychiatrisch ziektebeeld (HR 22 februari 2002, NJ 2002/240, m.nt. J.B.M. Vranken

(*Taxibus*). Het standaardvoorbeeld van zo'n ziektebeeld is een posttraumatische stressstoornis (vgl. A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon* (diss. Amsterdam VU), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002, p. 115 en S.D. Lindenberg, *Smartengeld tien jaar later*, Deventer: Kluwer 2008, p. 33). Het is naar mijn idee echter niet juist om dat vereiste, dat mede lijkt voort te vloeien uit het bijzondere karakter van de shockschadejurisprudentie en de restrictieve benadering die de Hoge Raad daarbij kiest, zonder meer (zoals de rechtbank in deze uitspraak doet) toe te passen op andere gevallen. *Beliën/Noord-Brabant* maakt vooral duidelijk dat sprake is van een (serieuze) ondergrens en dat een slachtoffer niet kan volstaan met het presenteren van zijn klachten: het bestaan van psychisch letsel moet concreet en objectief kunnen worden vastgesteld. Daarvoor zal weliswaar in beginsel steeds medische informatie noodzakelijk zijn, maar ik ben er niet van overtuigd dat het ontbreken van een psychiatrische diagnose steeds in de weg zal staan aan het slagen van de vordering. De aanwezigheid van een dergelijke diagnose maakt de beoordeling weliswaar eenvoudiger (omdat daarmee in beginsel vaststaat dat de ondergrens van de Hoge Raad gepasseerd is), maar ook zonder een diagnose kan uit informatie van bijvoorbeeld een psychiater volgen dat er sprake is van concreet en objectief psychisch letsel (maar dat dit niet onder een diagnose uit de DSM-V, het diagnostisch handboek van de psychiatrie, kan worden gebracht). Ik zie in de jurisprudentie van de Hoge Raad vooralsnog geen duidelijke aanwijzingen dat zulks onvoldoende zou zijn om een vordering kans van slagen te geven.

Het voorgaande neemt niet weg dat psychisch letsel bepaald niet 'zomaar' wordt aangenomen. Het is daarmee direct duidelijk dat deze lijn voor slechts een kleine groep inwoners van het aardbevingsgebied een oplossing zou kunnen bieden, die daar bovendien veel moeite voor zou moeten doen. Uit de door de rechtbank vastgestelde feiten volgt ook dat het overgrote deel van deze groep eisers dan 'buiten de boot zou vallen'. Voor eisers stond dat ook niet ter discussie. De rechtbank wijdt er dan ook weinig woorden aan. Het feit dat de rechtbank via de andere lijn wél een oplossing ziet voor een groot deel van de getroffen inwoners zal daarbij ongetwijfeld ook een rol hebben gespeeld.

Schending van fundamentele persoonlijkheidsrechten

Onder het nieuwe Burgerlijk Wetboek werd een periode lang de 'aantasting op andere wijze' met name ingevuld langs de – hiervoor geschetste – lijn van psychisch letsel (P. Abas, 'Aantasting in een persoonlijkheidsrecht als verondersteld in 6:106 lid 1 BW', *NTBR* 2007, p. 194-198). In 2004 werd expliciet erkend dat ook de schending van een persoonlijkheidsrecht een aantasting in de persoon kan betekenen, ook wanneer deze schending geen psychisch letsel met zich brengt (HR 9 juli 2004, *NJ* 2005/391, m.nt. J.B.M. Vranken (*Groninger Oudejaarsrellen*)). In het arrest ging het om een situatie waarin de persoonlijke integriteit van

bewoners ernstig was aangetast toen hun huis tijdens rellen werd 'belegerd' en de politie, ondanks bekendheid met de situatie, lange tijd geen hulp bood (uiteindelijk arriveerde de Mobiele Eenheid (ME) pas na ruim 4,5 uur). De rechtbank had geoordeeld dat blijkens onder meer de parlementaire geschiedenis 'het bestaan van psychische schade geen *condicio sine qua non* is voor de vaststelling dat van een aantasting in de persoon op andere wijze (...) sprake is' (*Groninger Ouderjaarsrellen*, r.o. 4.7 van de rechtbank). De Hoge Raad ging hierin mee: op grond van de 'zeer ernstige inbreuk op de integriteit van hun persoon en de veiligheid van hun woning' kon de rechtbank oordelen dat sprake was van een aantasting in de persoon. Daarvoor was in een geval als dit 'niet nodig dat ook psychische schade is vastgesteld' (*Groninger Ouderjaarsrellen*, r.o. 3.1 van de Hoge Raad).

Nog geen jaar later is de Hoge Raad nog explicieter, in het arrest *Baby Kelly* (HR 18 maart 2005, *NJ* 2006/606, m.nt. J.B.M. Vranken (*Baby Kelly*)). In deze zaak had een verloskundige nagelaten een geïndiceerd prenataal onderzoek uit te voeren. Daardoor was een chromosomale afwijking verborgen gebleven. Vast stond dat de ouders, wanneer zij van deze afwijking op de hoogte zouden zijn geweest, het kind zouden hebben laten aborteren. Naast andere vorderingen, werd ook smartengeld gevorderd wegens schending van het recht op zelfbeschikking. De Hoge Raad oordeelt dat '[e]n zo ingrijpende aantasting (...) van een zo fundamenteel recht moet worden aangemerkt als een aantasting in de persoon in de zin van artikel 6:106 lid 1, aanhef en onder b, BW, zonder dat nodig is dat psychisch letsel is vastgesteld' (*Baby Kelly*, r.o. 4.8).

Nguyen komt op grond van deze jurisprudentie tot de conclusie dat aan de volgende voorwaarden voldaan moet zijn, wil een schending van een recht (zonder dat tevens sprake is van letsel) voldoende zijn voor smartengeld: (i) het moet gaan om 'een ernstige inbreuk' (ii) 'op een zeer fundamenteel recht' (iii) 'met rechtstreekse gevolgen voor de benadeelde' (T.B.H. Nguyen, 'Voorwaarden voor smartengeld bij schending fundamentele rechten zonder letsel', *NJB* 2009, 1408, afl. 28, p. 1812-1818).

Dat zijn precies de criteria die de rechtbank in rechtsoverweging 4.4.6 ook identificeert:

'Vraag is of de aard en de ernst van de door gaswinning veroorzaakte aardbevingen en de gevolgen daarvan zodanig zijn dat gesproken kan worden van een aantasting in de persoon. Dat betekent dat moet worden beoordeeld

- (I) of NAM inbreuk maakt op een fundamenteel persoonlijkheidsrecht,
- (II) of die inbreuk ernstig is en
- (III) of de gevolgen van de inbreuk eisers rechtstreeks treffen.'

Dat deze inbreuk voor ten minste een groot deel van de inwoners van het aardbevingsgebied rechtstreekse gevolgen heeft, kon op voorhand al duidelijk zijn. Van belang zijn dan ook vooral de aard van de geschonden rechten (gaat het hier om voldoende fundamentele (persoonlijkheids)rechten?) en de ernst van de inbreuk (is deze inbreuk voldoende ernstig om een recht op smartengeld te rechtvaardigen?).

Met betrekking tot de aard van het geschonden recht overweegt de rechtbank dat 'het recht op eerbieding van de integriteit van hun persoon, de veiligheid van hun woning en hun persoonlijke levenssfeer belangrijke fundamentele rechten zijn'. Met het arrest *Groninger Oudejaarsrellen* was naar mijn idee al gegeven dat de Hoge Raad inderdaad onder meer rechten als deze bedoelt. De geschonden rechten zijn immers in de kern hetzelfde, zij het dat er op een andere wijze inbreuk op wordt gemaakt.

De crux van het oordeel van de rechtbank is gelegen in de vraag naar de ernst van de inbreuk. Met name op dat punt bestaat er immers een verschil met het (duidelijke) arrest *Groninger Oudejaarsrellen*: de inbreuk duurde daarbij weliswaar veel korter, maar de bewoners van de belaagde woning werden gedurende deze betrekkelijk korte periode wel veel directer (en/of ernstiger) in hun persoonlijke veiligheid bedreigd. Naar het oordeel van de rechtbank gaat het echter zonder meer om een ernstige inbreuk, waarbij ook meeweegt dat de inbreuk al lang duurt en mogelijk nog veel langer zal voortduren:

'De inbreuk die [op deze belangrijke fundamentele rechten] door NAM wordt gemaakt is in veel gevallen ook ernstig, want in een groot deel van het Groningenveld worden inwoners gedurende langere tijd geconfronteerd met aardbevingen en/of de dreiging van (zwaardere) aardbevingen, die hun lijf en goeden kunnen schaden. (...) Er is sprake van een ingrijpende en langdurige aantasting van de directe private woonomgeving van mensen en het is onzeker hoe lang en hoe intensief die aantasting nog zal voortduren.'

Voor zover inwoners van het Groningenveld rechtstreeks de gevolgen van de aardbevingen ondervinden, is bij hen derhalve sprake van een persoonsaantasting in de zin van artikel 6:106 lid 1 sub b BW. Zij hebben recht op vergoeding van de daaruit voortvloeiende immateriële schade.

Begroting van de omvang van de schade

Na te hebben geoordeeld dat de gevolgen van de aardbevingen een persoonsaantasting vormen en recht geven op vergoeding van immateriële schade, overweegt de rechtbank over de wijze waarop de omvang van deze schade moet worden begroot als volgt:

'In hoeverre dit in individuele gevallen een vergoeding voor immateriële schade rechtvaardigt,

is afhankelijk van alle omstandigheden van het geval, zoals de frequentie en zwaarte van de aardbevingen waarmee een eiser wordt geconfronteerd, de periode waarin dat het geval is (geweest), de ernst van de schade aan zijn of haar woning en de afhandeling daarvan en de (gezondheids)klachten waartoe de aardbevingen concreet leiden. Dit zal moeten worden beoordeeld in afzonderlijke schadestaatprocedures, waarin al die vragen in volle omvang aan de orde komen.’

Volgens de rechtbank moet de omvang van de immateriële schade derhalve worden vastgesteld aan de hand van de impact van de aardbevingen voor de betrokken inwoners van het aardbevingsgebied.

Bij dat uitgangspunt moet een kanttekening worden gemaakt. Verheij benadrukt in zijn dissertatie uit 2002 dat het bij schendingen van fundamentele rechten niet gaat om de vraag of er een bepaalde mate van leed of schade aanwezig is bij het slachtoffer, maar of en in hoeverre het ‘vanuit het perspectief van rechtshandhaving *wenselijk* is dat een recht op smartengeld bestaat’ (A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon* (diss. Amsterdam VU), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002, p. 487; cursivering origineel). Met andere woorden: het bestaan van een recht op schadevergoeding bij een dergelijke schending is niet in de eerste plaats bedoeld om schade aan de zijde van het slachtoffer te compenseren, maar om het recht in kwestie te handhaven en een (privaatrechtelijke) sanctie te stellen op het schenden ervan. Dat karakter brengt mee dat de omvang van de immateriële schade wél (deels) afhankelijk kan worden gemaakt van de ernst van de inbreuk: hoe groter de mate waarin er inbreuk is gemaakt op het recht, hoe groter ook de sanctie die daartegenover zou moeten staan. De omvang kan echter niet (of slechts in geringe mate) afhankelijk worden gemaakt van de ernst van de gevolgen voor het slachtoffer, met name in de vorm van angst, onveiligheid en onbehagen.

Deze twee factoren kunnen niet geheel uit elkaar worden getrokken: hoe ernstiger de inbreuk, hoe ernstiger doorgaans ook de gevoelens van angst, onveiligheid en onbehagen zullen zijn. Dat neemt niet weg dat er tussen meerdere slachtoffers, bij een (ongeveer) even ernstige inbreuk, verschillen kunnen bestaan in de ernst van de gevolgen van deze inbreuk voor de individuele slachtoffers. Deze verschillen zouden in beginsel niet moeten terugkomen in de hoogte van de individuele schadevergoedingen. Gelet op het karakter van deze schadevergoeding is immers niet zozeer van belang hoe ernstig de *gevolgen* van de inbreuk zijn, maar in hoeverre het geschonden recht privaatrechtelijke bescherming behoeft.

In de individuele schadestaatprocedures waar de rechtbank over spreekt, moet derhalve niet in de eerste plaats de nadruk liggen op de mate waarin de betrokken inwoners als gevolg van de aardbevingsproblematiek gevoelens van angst, onveiligheid en onbehagen ervaren. De

nadruk moet daarentegen liggen op de vraag hoe ernstig *de inbreuk* in het concrete geval is (geweest). De omstandigheden die de rechtbank noemt, kunnen daarbij een rol spelen. De ernst en duur van de blootstelling aan aardbevingen en de concrete consequenties daarvan (met name in de vorm van beschadiging van de woning) voor de veiligheid van de woning en de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, zijn immers bij uitstek relevant voor de mate waarin de betrokken fundamentele rechten zijn geschonden. Vanzelfsprekend kunnen gevoelens van angst, onveiligheid en onbehagen, met name in het kader van de laatste omstandigheid, wel aanknopingspunten vormen bij het bepalen van de ernst van de inbreuk. Dat kan echter slechts binnen dat kader en zonder aan de mate waarin van dergelijke gevoelens sprake is doorslaggevend belang toe te kennen.

Daarbij spelen overigens niet slechts principiële redenen een rol, maar ook het belang van een vlotte en efficiënte afwikkeling. Indien de hoogte van het smartengeld per inwoner van een getroffen dorp wezenlijk zou kunnen verschillen, omdat de mate waarin een individuele inwoner gevoelens van onveiligheid heeft ervaren van groot c.q. doorslaggevend belang wordt geacht, zal de afwikkeling veel meer tijd, geld en moeite gaan kosten, ook aan de zijde van de slachtoffers. Het hoofddoel van deze schadevergoeding (het handhaven van de in het geding zijnde fundamentele rechten) is echter bij uitstek gebaat bij efficiëntie en laagdrempeligheid. Ik zou mij dan ook juist in een situatie als deze een zekere normering kunnen voorstellen, waarbij een aantal gevalstypen wordt geformuleerd aan de hand van met name objectieve factoren zoals als de frequentie en ernst van de aardbevingen en de ernst van de schade aan de woning. Aan een bepaald gevalstype kan dan ofwel een vast bedrag worden gekoppeld, ofwel een bandbreedte waarbinnen toch in zekere mate met verschillende gevoelens van angst en onveiligheid rekening kan worden gehouden.

Conclusies

In deze uitspraak heeft de rechtbank op een naar mijn idee heldere en overtuigende wijze duidelijkheid geboden aan inwoners van het aardbevingsgebied in Groningen: de inbreuk die is en wordt gemaakt op hun woongenot, veiligheid en persoonlijke levenssfeer leidt tot immateriële schade die moet worden gecompenseerd. Die uitspraak is – mede gelet op het door Verheij beschreven karakter van dit soort persoonlijkheidsrechten – van belang om de bescherming en handhaving van deze rechten te waarborgen.

Het is van belang dat in de schadestaatprocedures die nu gaan volgen voldoende rekening wordt gehouden met dat karakter. De omvang van de te betalen schadevergoedingen moet daarbij niet zozeer afhankelijk zijn van de gevoelens van onveiligheid en angst die een individueel slachtoffer ervaart, maar van de ernst van de inbreuk die in dit concrete geval op diens persoonlijkheidsrechten is gemaakt. Het ontwikkelen van een zekere normering zou

naar mijn idee moeten worden overwogen.

RECHTSPRAAK

Geïntimeerde is als bestuurder van een fiets in botsing gekomen met de hond van appellant en heeft daarbij schade opgelopen. Appellant wordt aansprakelijk gehouden voor deze schade, omdat de hond ten tijde van het ongeval losliep op het fietspad. Het hof ziet geen aanleiding om eigen schuld aan te nemen. Appellant wordt veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 4.740,54, waarvan € 1.000 aan immateriële schade en het overige aan materiële schade.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 25-04-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:978

Zaaknummer: 200.179.055

Rechters: M.J. van der Ven, H.J. Vetter en F.R. Salomons

Advocaten: W. Suttrop en A.L. Mijnsen

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor het tezamen en in vereniging met anderen mishandelen van twee slachtoffers tijdens een avondje uit. Beide slachtoffers vorderen schadevergoeding. Slachtoffer 1: toewijzing van € 775 voor immateriële schade en € 368,48 voor materiële schade. Afwijzing van de schade ter zake de verloren iPhone en van de gedeelde inkomsten, nu het slachtoffer ter zake een vordering op de werkgever heeft. Slachtoffer 2: toewijzing van € 500 voor immateriële schade en € 409,95 voor materiële schade. Afwijzing van de schade ter zake de schoenen en het horloge, alsmede van de gedeelde inkomsten, nu ook slachtoffer 2 ter zake een vordering op zijn werkgever heeft.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 18-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2017:2496

Zaaknummer: 13/659185-14

Rechters: A.C. Enkelaar, M. van Mourik en G.D. Kleijne

Advocaten: J.M.J.H. Coumans

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor verkrachting van 85-jarige vrouw en voor beroving met geweld. Toewijzing van € 9.283,92 (€ 533,92 materiële schade en € 8.750 immateriële schade).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 14-04-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1022

Zaaknummer: 2200184716

Rechters: A.J.M. Kaptein, E.F. Lagerwerf-Vergunst en S. Verheijen

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling wegens mensenhandel, zware mishandeling en ontucht met minderjarige. Toewijzing vordering benadeelde partij [1] inzake inkomsten uit prostitutie (€ 3.215) en hotelkosten (€ 90), alsmede € 10.000 aan immateriële schadevergoeding. Het eigenschuldverweer wordt gepasseerd. Benadeelde partij [2] wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat zij, zelf minderjarig, niet deugdelijk is vertegenwoordigd, ook niet na de mogelijkheid tot herstel te hebben gekregen. Ten behoeve van dit slachtoffer wordt wel een schadevergoedingsmaatregel opgelegd voor € 5.000 aan immateriële schade.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 13-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:3317

Zaaknummer: 03/659019-14

Rechters: E.H.A.F.M. Krol, C. Wapenaar en A.M. der Koster-van Linden

Advocaten: H.P. Ruysink

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor moord op een jonge vrouw, door het chalet waarin zij zich in weerloze toestand bevond in brand te steken. Vier personen hebben zich als benadeelde partij gevoegd. De vader heeft gevorderd en toegewezen gekregen: € 8.061,25, waarvan € 5.000 ter zake van immateriële schade. De moeder heeft gevorderd en toegewezen gekregen: € 11.668,48, waarvan € 5.000 ter zake van immateriële schade. Toewijzing aan de broer en halfbroer: € 5.000 aan immateriële schade. Het gerechtshof toetst in zijn arrest niet nadrukkelijk aan de criteria van artikel 6:106 BW.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-04-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:3129

Zaaknummer: 21-007206-15

Rechters: G.M. Meijer-Campfens, H.J. Deuring en L.J. Hofstra

Advocaten: P.W. Hermens

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor poging tot doodslag door messteek in de nek. Toewijzing van € 1.130 aan immateriële schadevergoeding.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2017:2698

Zaaknummer: 10/661332-16

Rechters: J. van den Bos, C.A. van Beuningen en J. van Dort

Advocaten: R. Zwiers

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor poging tot doodslag op twee studenten tijdens Koningsnacht 2016. Vrijspraak ten aanzien van een derde slachtoffer van de steekpartij, die om die reden niet-ontvankelijk wordt verklaard in de vordering benadeelde partij. De andere twee slachtoffers vorderen materiële en immateriële schade. Slachtoffer 1 vordert € 22.500 aan immateriële schade en € 7.259,68 voor materiële schade (voor reis- en parkeerkosten, kledingschade, medische kosten en vergoeding van collegegeld). De rechtbank wijst € 20.000 aan immateriële schade toe, met inachtneming van onder andere de ernst van het feit en de aard van de verwondingen. De rechtbank wijst de gevorderde reiskosten in hoger beroep af (€ 48,36), maar wijst de gevorderde materiële schade voor het overige toe. Slachtoffer 2 heeft € 21.674,72 gevorderd, waarvan € 20.000 aan immateriële schade, welk bedrag ook is toegewezen eveneens met inachtneming van de ernst van het feit en de aard van de verwondingen. Ook de gevorderde materiële schade, die ziet op reis- en parkeerkosten, kledingschade en medische kosten, wordt in hoger beroep toegewezen met uitzondering van € 48,36 aan reiskosten.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:2038

Zaaknummer: 05/720141-16 en 05/800059-16

Rechters: F.J.H. Hovens, S.A. van Hoof en Y.H.M. Marijs

Advocaten: I.M.F. Obers

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, met mishandeling, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid en met brandstichting. Drie slachtoffers vorderen schadevergoeding. Alle drie krijgen € 3.000 aan immateriële schade toegewezen. Slachtoffer 1 krijgt daarnaast € 367 toegewezen ter vergoeding van materiële schade. De vordering van de politie inzake opsporingskosten naar aanleiding van het doen van valse aangifte wordt afgewezen, omdat niet aannemelijk is dat verdachte de aangifte met geen ander doel heeft gedaan dan de politie te schaden (ECLI:NL:HR:2017:221).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 06-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:2138

Zaaknummer: 05/720206-16

Rechters: A. Tegelaar, D.S.M. Bak en T.C. Henniphof

Advocaten: F.F. Aarts

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor zware mishandeling. Toekenning vordering benadeelde partij: € 360 voor kosten eigen risico en € 3.000 voor immateriële schade (gevorderd was € 8.000). Vordering inzake beschadigde bril is afgewezen, omdat onvoldoende aannemelijk is dat de beschadiging het gevolg is van het bewezenverklaarde.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 28-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:972

Zaaknummer: 22-005046-15

Rechters: A.E. Mos-Verstraten, H. van den Heuvel en J.A.C. Bartels

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor poging tot doodslag, bedreiging en mishandeling. Toewijzing vordering benadeelde partij: € 50 materiële schade en € 7.500 immateriële schade.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 28-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:2090

Zaaknummer: 05/880883-16 + 05/820428-14

Rechters: K.A.M. van Hoof, L.C.P. Goossens en M.C. Gerritsen

Advocaten: S. Ben Tarraf

RECHTSPRAAK

Deelgeschil, aansprakelijkheid, gebrekkige opstal. Aansprakelijkheid gemeente voor val door hoogteverschil (traptrede); geen (niet bezwaarlijke) veiligheidsmaatregelen getroffen.

Verzoekster is ten val gekomen nadat zij een broodjeszaak verliet in het centrum van Venray. Het was die dag nat weer en het schemerde. Verzoekster heeft de afstap niet gezien. De kantonrechter oordeelt dat er sprake is van een gebrekkige opstal. De opstal betrof een traptrede met een 1,5 centimeter brede inkeping op de bovenkant. Die inkeping was bedoeld om bezoekers te waarschuwen voor het aankomende hoogteverschil. Bij schemer en miezerig weer was die inkeping niet of nauwelijks te zien. Nu niet iedereen bekend is met de feitelijke situatie ter plaatse en de gemeente er ook niet voetstoots van uit mag gaan dat iedere bezoeker de vereiste oplettendheid in acht neemt, en het bovendien niet bezwaarlijk was voor de gemeente om veiligheidsmaatregelen te treffen, is zij aansprakelijk voor het door verzoeker overkomen ongeval.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 17-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2017:2465

Zaaknummer: 5263091/OV/16-65

Rechters: J.M.P. Drijkoningen

Advocaten: G.A.M. Verkuijlen en M. Bouwman

Wetsartikelen: 6:174 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling van vier mannen die op twee achtereenvolgende dagen een scholier van zijn vrijheid hebben beroofd en afgeperst. Vergoeding van zowel materiële schade (gepinde geldbedragen; € 700) als immateriële schade (€ 1.540). De rechtbank overweegt met betrekking tot de immateriële schade dat betrokkene door de wederrechtelijke vrijheidsberoving en afpersing (bedreiging met een mes en wapen) ‘anderszins in zijn persoon is aangetast’ doordat een inbreuk is gemaakt op zijn persoonlijke integriteit.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 03-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:2084

Zaaknummer: 05/800069-16

Rechters: J.M. Hamaker, K.A.M. van Hoof en Y.H.M. Marijs

Advocaten: O.N.J. Maatje en A.C. Vingerling

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Veroordeling voor (bedreiging met) zware mishandeling en mensenhandel. In eerste aanleg vorderde het slachtoffer € 33.486,02 en kreeg € 4.000 toegewezen. In hoger beroep handhaaft het slachtoffer de oorspronkelijke vordering. Subsidiair vordert zij de immateriële schade op € 10.000 te bepalen en de gederfde inkomsten op € 5.388,40. Het hof wijst € 5.403,31 aan materiële schade en € 7.500 aan immateriële schade toe, met vermelding dat het rechtstreeks verband tot de schadepost eigen risico (€ 272,11) onvoldoende onderbouwd is en dat de vaststelling van de schade voor het overige een onevenredige belasting van het strafproces oplevert.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:3203

Zaaknummer: 21-000552-16

Rechters: J.D. den Hartog, M. Keppels en M.E. van Wees

Advocaten: S.G.H. van de Kamp